

Σε έκδοση για εκπαιδευτικούς και μαθητές

600 πορτρέτα συγγραφέων στο χρηστικό λεξικό Β.Δ. Αναγνωστόπουλου - Κ. Φωτάκη

Του ΚΩΣΤΑ ΛΙΑΠΗ

Από τα ιδιαίτερα χρήσιμα και χρηστικά βιβλία για τους εκπαιδευτικούς και το μαθητικό κοινό της χώρας μας ο καλίσθητος τόμος των εκδόσεων Πατάκη "Λεξικό Συγγραφέων, Βιογραφίες - Εργογραφίες" (σε νέα συμπληρωμένη έκδοση, Αθήνα 2010, σ.σ. 496). Ένας θαυμάσιος άτλαντας και μαζί λεύκωμα με περισσότερα από 600 πορτρέτα Ελλήνων και ξένων πνευματικών δημιουργών (πεζογράφων, ποιητών, δοκιμιογράφων, ιστοριογράφων και καλλιτεχνών), τα πλήρη εργοβιογραφικά των οποίων καταγράφονται δίπλα και με την προσιμότητα λεξιμογραφική τάξη, συνοδευόμενα, όπου υπάρχει η σχετική δυνατότητα, με ωραία σκίτσα των ανθολογούμενων μορφών, φιλοτεχνημένα από το ζωγράφο Σταύρο Παλιάντσα.

Ιδιαίτερα εντυπωσιακό στον τόμο είναι το εύρος της σχετικής ονοματολογίας και το βάθος του χρόνου στο οποίο εκτείνεται η σχετική έρευνα και επεξεργασία, καθώς στο όλο πόνημα περιλαμβάνονται καταξιωμένες μορφές των γραμμάτων και της διάνοησης από τα πανάρχαια χρόνια μέχρι σήμερα.

Και για να επιχειρήσω μια αδρή (όσο και δύσκολη) επεξεργασία, πρώτα ανάμεσα στους "δικούς μας", η ονοματολογία θεματολογία εκτείνεται: Από τον Όμηρο, τον Αίωαπο, τον Αισχύλο, τον Αριστοφάνη, τον Ηρόδοτο, τον Ξενοφώνα, αλλά και τον Απόστολο Παύλο, ως τον Βιτσέντζο Κορνάρο και τους εκπροσώπους του Νεοελληνικού Διαφωτισμού Έλληνα τον Ανώνυμο, Κοσμά τον Αιτωλό, Αδαμάντιο Κοραή, Δημήτριο Καταρτζή, Δανιήλ Φιλιππίδη, αλλά και τον βάρδο της ελληνικής ελευθερίας Ρήγα Βελεστινλή.

Και από τους υμνητές και απομνημονευματογράφους του Μεγάλου Αγώνα του 1821 Διονύσιο Σολωμό, Ανδρέα Κάλβο, Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, Μακρυγιάννη, Γεώργιο

Τερτσέτη και Γιάννη Βλαχογιάννη ως τους μεγάλους πεζογράφους και ποιητές της νεότερης Ελληνικής Γραμματείας Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη, Ανδρέα Καρκαβίτσα, Κώστα Ουράνη, Στράτη Μυριβήλη, Ηλία Βενέζη, Ι.Μ. Παναγιωτόπουλο, Ευάγγελο Παπανούτσο, Γιώργο Θεοτοκά, Μήτσο Καραγιάτη, Άγγελο Τερζάκη, Νίκο Καζαντζάκη, Μενέλαο Λουντέμη, Στρατή Τσίρκα, Αντώνη Σαμαράκη, αλλά και Αριστοτέλη Βαλαωρίτη, Κώστα Παλαμά, Κων/νο Καβάφη, Άγγελο Σικελιάνο, Κώστα Βάρναλη, Μανώλη Αναγνωστάκη, καθώς και τις γυναίκες πεζογράφους Πηνελόπη Δέλτα, Μαρία Ιορδανίδου, Έλλη Αλεξίου, Ζωή Καρέλλη, Μέλτω Αξιώτη, Διδώ Σοτηρίου, Είρα Βλάμη, Αιλή Ζωγράφου, Μαργαρίτα Αυμεράκη, Ελένη Βακαλό, Κωστούλα Μητροπούλου, Ρένα Καρθαίου και ως τους Νομπελίστες και τους άλλους νεότερους μεγάλους ποιητές μας Γιώργο Σεφέρη, Οδυσσέα Ελύτη, Γιάννη Ρίτο, Ανδρέα Εμπειρίκο, Νίκο Εγγονόπουλο και Νίκο Γκάτσο, αλλά και τους εν ενεργεία λογοτέχνες μας, άνδρες και γυναίκες, Βασιλή Βασιλικό, Μένη Κοιμιαντρέα, Θανάση Βαλτινό, Γάσο Χατζηαναγνώστου, Κώστα Τσιρόπουλο, Αντώνη Δελώνη, Μαρία Λαμπαδαρίου - Πόθου, Γαλάτεια Γρηγοριάδου - Σουρέλη Ζωή Βαλάση, Μάρω Δούκα, Ευγενία Φακίου, Τούλα Τζώρτζογλου, και τόσους άλλους και άλλες.

Σε ιδιαίτερη ενότητα όμως εργοβιογραφούνται και 95 σημαντικά πρόσωπα από την Παγκόσμια Γραμματεία, με μια ονοματολογία που επίσης εκτείνεται από τα αρχαία χρόνια μέχρι σήμερα. Και συγκεκριμένα από τον Βιργίλιο, τον Λουκρίτιο, τον Δάντη, τον Πετράρχη, τον Θερβάντες, τον Μολιέρο και το Σαίξπηρ, ως τους Άντερσεν, Ουγκώ, Μπονταίερ, Γκόργκι, Τολστόι, Ντοστογιέφσκι, κι ως τους ακόμα νεότερους Τσέχοφ, Πιραντέλλο, Κάφκα, Μπρεχτ, Λόρκα, Χεμινγκουέι, Οργουέλ, Ζαν Πολ Σάρτρ, Φο, Έκο κ.λπ.

Αυτονόητο βέβαια είναι ότι κείμενα ή αποσπάσματα

κειμένων όλων των εργοβιογραφούμενων έχουν περιληφθεί στα Νεοελληνικά Κείμενα Γυμνασίου και Λυκείου, αλλά και στα βιβλία Γλώσσας και στα Ανθολόγια του Δημοτικού Σχολείου. Κι αυτός φυσικά είναι και ο κύριος λόγος για τον οποίο ο συγγραφέας αυτοί περιλήφθηκαν στον τόμο αυτό, και μάλιστα σε ισότιμη παρουσίαση οι γνωστές παλιές μορφές της ελληνικής και διεθνούς Γραμματολογίας, με τους νεότερους εν ζωή και εν ενεργεία πνευματικούς ταγούς, ανάμεσα μάλιστα στους οποίους επισημαίνεται πλούσια η παρουσίαση όσων διακρίθηκαν ή διακρίνονται (κυρίως στη χώρα μας), ασχολούμενοι αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο με την παιδική και νεανική λογοτεχνία.

Οι συγγραφείς του τόμου, ο πολυγραφότατος "δικός μας" Βασίλης Αναγνωστόπουλος, επίτιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και ο Καρδιτωίτης εκπαιδευτικός και λογοτέχνης Κώστας Φωτάκης, γνωστοί και καταξιωμένοι εργάτες του Πνεύματος και με ιδιαίτερη ενεισθησία και επάρκεια σε εκπαιδευτικά, κοινωνικά και πολιτιστικά θέματα, με τη συμπληρωμένη έκδοση του σπουδαίου αυτού Λεξικού τους, έδωσαν ένα πολύτιμο βοήθημα σ' εκπαιδευτικούς και μαθητές, παρουσιάζοντας με τις ειδικές και εξειδικευμένες βιογραφικές και εργογραφικές πληροφορίες και τα επιλεγμένα κριτικά τους στοιχεία τα χαρακτηριστικότερα και πλέον ενδιαφέροντα στοιχεία της ταυτότητας του κάθε εργοβιογραφούμενου συγγραφέα. Κι αυτό είναι, θαρρώ, αρκετό για να κερδίσει ο τόμος αυτός μια κεντρική θέση στη βιβλιοθήκη του κάθε εκπαιδευτικού και κάθε εκπαιδευόμενου στα σχολεία όλων των βαθμίδων της χώρας ως βασικό βοήθημα στο έργο τους, αλλά και ως "πρόκληση", όπως σημειώνεται τον πρόλογο των συγγραφέων του τόμου, "για ν' ασχοληθούν (κυρίως βέβαια οι μαθητές) περισσότερο με θέματα βιβλίου και λογοτεχνίας".